

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate duna
:: :: învoială

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

I **— Căscă-politică —** Apare în fiecare Sâmbătă

Din cele multe

Protestul intelectualilor noștri din Arad contra proiectului cultelor

Dintre sutele de proteste ce s-au trimis săptămâna trecută factorilor hotărâtori (Inaltei Regente, președinției Consiliului de miniștri și ministerului de culte) în chestia noului regim al cultelor, dăm aici pe acela al intelectualilor noștri din Arad, cari au înțeles că sunt dator să stea cu toții, ca unul, alături de arhieriei, cari conduc marea luptă de apărare a bisericii noastre.

Este următorul:

Regimul cultelor, în forma cum se prezintă a fi legiferat, — este deadreptul un atentat la viața bisericii noastre române unite cu maica Roma.

Biserica aceasta a fost instituția, care în veacurile trecute, când neamul românesc orbica în întunericul ignoranței și al iobăgiei, prin marii săi apostoli a aprins făclia culturii și l-a trezit la demnitatea de om, arătându-i leagănul obârșiei sale. Faptul acesta istoric, apoi văpaia de lumină, ce a izvorit din școlile sale, precum și atitudinea ei intransigent românească în cursul celor două veacuri de existență, o învrednicesc de recunoștința vecinică a neamului românesc, iar nu de legi care să o sugrume.

Rezonul de stat ar trebui să dicteze conducătorilor acestei țări, că în vremurile grele, încărcate de primejdii, prin cari trecem să nu provoace și agite spiritele, ci printr'un tratament cuminte să le liniștească și mulțumească.

Am făurit unirea dela Alba Iulia, nu pentru că frații noștri să ne asasineze, ci pentru că în atmosferă senină și prielnică a libertății, descătușați din lanțurile robiei, cu ajutorul și sprijinul frățesc, să putem desvolta o muncă și mai intensă ca în trecut pentru binele și propășirea neamului românesc.

Adânc revoltați, protestăm deci cu ultima energie contra atentatului ce ni se pregătește și fim să vă aducem aminte, că chestia sufletului este cea mai delicată, este un „nolli me tangere”. Și e bine să se știe, că cine încearcă să distrugă Roma, se distruge pe sine, pentru că nici Dumnezeu nu lasă, că fiul să distrugă pe mama sa!

Dr. Traian Șincai, notar public, Inginer G. Șincai, Dr. E. Călineanu, med. primar, Tiberiu Grozescu, prof. Mihail Măcelariu, funcț., Ioan Cighi, subșef de serv. C. F. K. Dr. Traian Pășcuțiu, inginer, Inginer G. Novac, Inginer Victor Pascu, Inginer Tr. Trimbitioniu, Dr. Cornel Olariu, med. Nestor Hanzu, droghist, Prof. Aur. Popoviciu, insp. fin. V. Țăranu, Prof. Inoc. Langa, Prof. Vasile Suciu, Mihail Rusu, dir. „Voinea Poporului”, Ioan Detesan, Dr. Pop Eugen, magistrat, Dr. C. Ramonțan, magistrat, Iosif Popa, protop. David Dimitrie, funcț. Dr. Silviu Pășcuțiu, notar public, Prof. I. Candale, Prof. Romul Grapini, Dr. Eugen Crâșnic, adv. stagiar, Marian Iosif, șef de birou la Serv. Cont. Inginer Emil Câmpianu, Inginer V. Cotta, Inginer Hostiliu Ioanovici, Med. Dr. Iuliu Vicaș, încă membru în part. n.-liberal, Dr. Sever Pășcuțiu, med. Carol Dunca, funcț. Col. inv. de războiu, Dimitrie Bardoși, Prof. Florian Mureșan, Prof. G. Someșanu, A. Mărgineanu, Dr. Ioan Pop, funcț. Med. lt. colonel: Dr. Boteiu, Alexandru Pop, Tib. Zima, Dr. V. Barbuș, adv. stagiar, Sas Pavel, Sas Petru, Grigore Trifoiu, Dr. Victor Graur, med. Drd. A. Grozescu adv. stagiar, Prof. Dr. Iuliu Boca, adv. Prof. I. Grama, Dr. Victor Pop, med. Aurel Manciu.

Un cuvânt mirean

— În chestia proiectului păcătos pentru noul regim al cultelor —

de Dr. ZAHARIE GERMAN
profesor secundar

Ofensiva turbată a neodihniților Sibiului împotriva bisericii noastre a trecut, dela 1919 încoace, prin diferite faze.

La început nu se auziau decât modeste *glasuri de sirene*, invitând blând „oile pierdute” să se întoarcă în mântuitoarele brațe ale sfintei pravoslavii. Glasurile de sirene au sunat însă în pustiu.

Propagandiștii „culturii” sârbo-bulgaro-moscovite au recurs apoi la altă unealtă: Afirmau, urlând pe toate drumurile, că poporul român *nu ține la sf. Unire*; el este ținut „cu forța” în mrejele „papistașismului” de niște „popi” înstrăinați, crescuți prin seminariile „papistașești”. La minciuna aceasta perfidă, neodihniții lupi au primit răspunsul demn de unde nici nu s'au gândit: dela mirenii români greco-catolici, cari lansau acum 4 ani manifeste respingând cu dispreț însemnările vânzătorilor de suflete și dându-le de știre în modul cel mai categoric, că nu doresc de loc ajutorul pravoslavnic pentru a scăpa din „mrejele papistașismului”, deoarece se simt minunat de bine în acele „mreje”. În urma acestei pălmi primite dela mirenii, falșii apostoli ai Sibiului n'au mai cutezat să mai amintească minciuna despre „desbinarea” ce ar exista între noi, mirenii uniți și între părinții noștri sufletești.

Dar lupul nu deaceea e lup, ca să-și schimbe năravul, chiar dacă își schimbă părul. Văzând că sufletele noastre nu sunt obiect de vânzare, neodihniții Sibiului după o scurtă pauză — reculegându-se din uluiala în care căzuseră după pălmi primite —, au început *atacuri împotriva modestiei noastre averi materiale*. Cu bani grei, de proveniență foarte suspectă, li-a reușit să atragă pe partea lor câteva persoane deschilbrate, apoi cu ajutorul indivizilor cumpărați au început un șir de atentate împotriva bisericuțelor clădite cu sudoarea strămoșilor noștri. Cazurile dela „Valea Porcului”, dela Cib, Poiana, Gălăuțaș etc. sunt exemple tipice de lăcomie bizantină. Dar și aci a intervenit energia mirenilor devotați, strigând un puternic „veto” răpitorilor de biserică. Amintim ținuta vrednică de toată lauda a bravilor noștri credincioși din *Hamba*. În Vinerea patimilor a fost plănuită acolo răpirea bisericii pe baza unui ucaz al prefectului Sibiului, în mijlocul unui oarecare fast, asistând chiar și un detașament de forță armată. Frații noștri din Hamba însă știau bine, că dihania bizantină numai atâta vreme e „curejoasă”, până când are înaintea sa spinări în-covoiate, încolo, când îi arăți pumnul, lașitatea

sa n'are pereche. Frații din Hamba s'au pus deci în poziție de apărare cu toate mijloacele de cari dispuneau, și dihania și-a tras coada între picioare și a renunțat la jaf. Știm, că pe noaptea Nașterii Domnului a fost plănuit al doilea atac, frații noștri însă l-au aflat, s'au pus la pază cu ciomege, cu furci de fier, și ostașii lui Iuda n'au mai cutezat nici să se miște. Frații din Hamba merită stima și admirația noastră a tuturor, pentru pilda vrednică de imitat, pentru neînfrânta tărie de credință.

Exemplele de pân'acuma dovedesc pe deplin, că lupta noastră de apărare totdeauna a avut succes, *de câteori mirenii au fost la locul lor și și-au făcut datoria*.

Convingându-se dihania bizantină, că nici pe calea jafului nu poate ajunge la rezultatul dorit, deoarece nu se poate sprijini nici macar pe o umbră de bază legală, a pus la cale un ultim asalt, mai perfid și mai înverșunat decât toate cele precedente. E vorba de art. 45, contrabandat în legea cultelor de ministrul Lapedatu la porunca neodihniților dela Sibiul; căci e bine să fixăm: lupta pe viață și pe moarte a bisericii noastre se poartă în prima linie *cu Sibiul*, nu cu întreaga ortodoxie română. Prea puțin îi pasă episcopului Tomisului, sau mitropolitului Moldovei, dacă aici în Ardeal 1½ milioane de Români recunosc su-premația Papei sau nu.

Și trebuie să recunoaștem, că cel mai recent atentat diabolic a fost contemplat cu multă dibăcie. Ce s'ar întâmpla, dacă acest proiect ar deveni lege? Pur și simplu: am fi dați pradă liberă în mâinile călăilor; am fi „vogelfrei”. Emisarii Sibiului ar inunda satele noastre, ar rupe — împrăștiind bani cu ambele mâni —, în toată parohia câțiva credincioși mai slabi de înger, și calvarul nostru n'ar mai avea sfârșit. Ne-ar jefui, ne-ar exploata, ne-ar tortura „pe baza legii”, pe lângă indulgența binevoitoare sau chiar sprijinul activ al autorităților. Urmările nefaste le știe foarte bine și Sibiul, dar neodihniții pun mai pe sus dorințele lor meschine, decât pacea și iubirea dintre frații de acelaș sânge. Ura nesăbuită este elementul lor, care le hrănește imboldurile criminale, fără considerarea consecințelor.

Chestia averilor bisericesti este „punctul achileic” al bisericii noastre. A ceda și a admite, că în caz de treceri proseliții să ducă cu ei și averea bisericii, înseamnă a ne iscăli noi singuri sentința de moarte. Imi vin aminte cuvintele lui Pasici, când a primit ultimatul austro-ungar în 1914: „Între viață și moarte

nu-i de-a alege". Această declarație se potrivește și pentru noi în cazul de față: „Între viață și moarte nu-i de-a alege“.

Nu putem accepta nici propunerea intermediară a dlui Nae Ionescu: ca să se facă distincție între averile bisericesti, având în vedere proveniența lor, și pe baza aceasta o parte din ele să treacă asupra statului. Cine mai poate stabili proveniența de acum 100—200 de ani? În fine, oricine va fi donat ceva bisericești, donația a făcut-o cu drept de proprietate definitivă, care nu se mai poate retracta.

Repet: dela rezolvirea favorabilă sau nefavorabilă a acestei probleme depinde existența noastră ca biserică. Pertractările în jurul încheierii concordatului pe noi laicii aproape numai din acest punct de vedere ne interesau: lua-se-vor măsuri, ca averile bisericesti să nu treacă cu proseliții? Dacă da, atunci concordatul e bun, dacă nu, atunci mai bine să nu se încheie. Și acum, în stadiul actual al frământărilor, mărturisim firma convingere: dacă art. 45 va deveni lege, concordatul pentru noi nu mai are nici o valoare, căci nu ne putem închipui măsuri, cari ar putea contrabalansa enormele primejdii cuprinse în acel articol.

Să ne deșteptăm deci cu toții în ultimul moment: cler și mireni, țărani, meseriași și intelectuali, fără privire la principiile politice cari le profesăm, să ne ridicăm ca un singur om, să facem zid din trupurile noastre în jurul maicei noastre biserici, zid mai puternic ca cel de granit și oțel. Până aci și nu mai departe! Să zădărniciem nemernicul atentat al puterilor întunecate! Să sfidăm pornirile lacome ale indivizilor cu inima de fiară! Să avem conștiința liniștită că ni-am făcut datoria. Frații dela Gherla au arătat drumul pe care trebuie să mergem.

Iar dacă, printr'o surprindere, lupta noastră n'ar fi încununată de succes și criminalul articol totuși ar fi vârlit în codul țării, să se știe, că pentru noi acest articol nicicând nu va fi lege, ci un laț aruncat de hainul dușman în gâtul nostru. Vom duce mai departe lupta de apărare cu o extremă încordare și nu ne vom lăsa, odată cu capul, ca mâna criminală să strângă lațul aruncat și să ne sugrume.

Iar Sibiului hrăpareț să-i strigăm mereu, într'un puternic glas, astfel ca să pătrundă prin faimoasele „ferestre deschise“ până la celce ni-a jurat distrugerea: „Hands off! Jos cu mâinile, căci vi-le zdrobim, dacă nu încetați a le întinde lacom spre sfintele noastre comori! Lăsați-ne să trăim! Luați la cunoștință că chiar să isbutiți a ne răpi tot ce avem, până și modestele noastre lăcașuri de rugăciune, vom urma pilda vechilor creștini și vom ținea slujbele noastre prin peșteri și păduri, dar de Roma papală nu ne vom lepăda pentru nimica din lume.

Proiectul cultelor încă tot nu este depus. Circulara dată din conferința dela București a episcopilor noștri și-a avut efectul din plin. Rugăciunile îndreptate spre ceriu din sute de mii de piepturi au făcut ca situația grea în care ne găsim să se schimbe puțin mai spre bine și avem bune nădejdi că în cele din urmă primejdia va putea fi cu totul înlăturată.

Credincioșii bisericii noastre nu s'au mărginit anume la rugăciuni. Rugăciunile i-au unit pe toți într'un singur gând și primejdia comună a știut să le inspire și alte acțiuni potrivite de apărare. Pe întreagă întinderea provinciei noastre bisericesti s'au ținut întruniri de protest și sentimentele celor adunați s'au adus apoi prin telegrame l-a cunoștința celor în drept să vegheze, ca drepturile bisericii noastre să nu fie călcate în picioare. Mai cu resunet a fost un mare meeting dela Gherla care, fiind ținut în butul opreliștei volnice a prefecturii județene, a reușit să angajeze tot mai multe simpatii față de mișcarea bisericii noastre.

În cea mai mare parte presa încă este cu noi și astfel s'a ajuns, că ultimul consiliu de miniștri a hotărât o noua amânare a depunerii proiectului dlui Lapedatu. Guvernul încă n'a cedat, dar această amânare ne îndeamnă să credem că a început să-și dea seamă că nu este consult să forțeze o situație, ale cărei urmări nu pot fi decât cele mai rele.

Să continuăm deci, pe toate căile, acțiunea începută și „porțile iadului nu vor învinge...“

Tot în chestia Goldiș. Publicând la loc de frunte necrologul cunoscut al „Telegrafului“ sibiian, „*Renașterea*“, organul oficial al episcopiei ortodoxe din Cluj, ține să-l întregască cu următoarele:

„Și acum un cuvânt șidin partea noastră. Oare acest domn (V. Goldiș) a meritat să se mobilizeze toată preoțimea ortodoxă din Valea Mureșului dela Alba-Iulia până la Toplița, ca să-i salveze, la Reghin, scaunul de președinte la Astra?!

„Oare a meritat acest domn, că să su prime I. P. S. Sa mitropolitul, în Congresul de toamnă, interpelearea protopopului Vasile Gan, care ținea să așeze pe delicventul pe banca de acuzare?

„Acum scrie la prietini dela *Adivorul* ca să-i dea lumii pace, că nu mai vrea nimica, se mulțumește cu pensia săracă dela Brașov... Parcă îl vedem cum stă înghemuit la masa de secretar în o odaie modestă și-i credem tot așa, ca și sărăcia de care se plânge, fără să amintească de tantiemele grase ce le ridică pe nemuncite dela multe bănci din Ardeal și București și până mai zilele trecute și diurne de deputat, plata de ministru și de secretar, ca să retăcem și alte diurne încassate...“

Lucrurile acestea pot contribui și ele foarte mult la cunoașterea oamenilor și a situației și de aceea am crezut că e bine să fie cunoscute și din partea cititorilor noștri.

Biserica Blajului

Cuvinte de apreciere datorite unui om cu autoritate

Din prilejul multelor atacuri îndreptate contra bisericii noastre în legătură cu lupta ei pentru o dreaptă așezare a noii legi a regimului cultelor, s'au scris și multe cuvinte și articole cari ne sunt favorabile. Dintre acestea se remarcă în chip special un articol publicat de d. *Pamfil Șeicaru* în numărul dela 20 Februarie c. al ziarului său *»Curentul«*, din care reținem următoarele părți, cari nu e bine să scape nici unui credincios al bisericii noastre:

Sunt... în cuprinsul țării o categorie specială de naționaliști care socotesc... că n'ar fi suficiente motive de vrajbă între Români, și

*) Tote sublinierile sunt ale noastre N. R.

Foiața „Unirii“

Din lumea umbrelor

Un vis ciudat

— Fantezii brodate pe marginea actualității —

Acceleratul Nr. 301 se oprește pufăind în gara Copșa mică. — Cine mai dorește, dom-lor? Ciocolată, coniac, portocale proaspete, dom-lor. Cine mai dorește, dom-lor?...

În acelaș timp s'aude și clopoțelul portarului: Pleacă trenul accelerat spre Blaj, Teiuș, Feldioara-Răsboieni, Cluj, Oradea mare...

Într'un cupeu pentru parlamentari ședeau nervos și neodihnit Arhonda Ivanides, iar față în față, cu ochii deschiși și înspăimântați ca niște motani bătuți ședeau tăcuți doi palikari de-ai săi, gata de a împlini orice poruncă numai să liniștească pe Evghenia sa, care se întorsea dela București unde se propusese proiectul de lege al regimului Cultelor, dar care nu reușise tocmai așa precum plănuse ambiția fanariotă a sa și a »adelfilor« săi; și acum se întorsea spre Cluj.

— Spanakides! sau tu Maslinides, că ești mai svelt — dă fuga și-mi cumpără niște jurnale, că fierb de mânie, de plictiseală și de necaz. *Den imporó na kratithó apó ton thimón mu* (Stau să crep de mânie)!

Maslinides palikarul se întoarce îndată cu ziarele »Curentul«, Cuvântul« și »Dimineața,

căci »Viitorul« și »Universul« zicea vânzătoarea de gazete, că nu se citesc și de aceea nici nu le mai aduce.

Arhonda Ivanides răsfoește »Curentul«, dar nevos îl pune de-o parte, pe când acceleratul tocmai se puse în mișcare. Și pe cât creștea viteza trenului, pe atâta creștea și nervozitatea Arhondei. Cocoloși gazeta și o aruncă de-o parte murmurând printre dinții galbeni și rânjiți: *Einé exò frenón* (sunt infuriat)!

Ia »Cuvântul«, dar și această gazetă are aceeași soartă. Fu cocoloșită și mai fără milă și aruncată chiar sub scaun, pe când buzele Arhondei vinete și încrețite murmurau — *Den imporó na tón ipoferó* (n'o pot suferi)!

S'apucă să răsfoiască »Dimineața«. Dar trenul începe să-și micșoreze viteza. Pe fereastra din stânga, Arhonda vede »Câmpul libertății«, iar pe colină turnurile catedralei par două degete uriașe ridicate spre cer, ca și când ar voi să rostească un jurământ înfricoșat de sfânt. Brusc își îndreaptă privirea înspre partea cealaltă. Dar acolo, pe o coastă de pe care vântul topise zăpada mai de vreme, vede Crucea lui Iancu, iar sub cruce vede rămășițele din alegerile trecute, adevărat un cer mare zgăriat în țelina uscată și șase slove mari »VOTAȚI« — *Me ripti eis tin apelpisiam* (mă face să cad în disperare), scrijește Arhonda, pe când trenul oprindu-se, șeful rostește cu accent aspru: Blaj!

Arhonda sfășie jurnalul, se stâlcește pe canapea, fața scofălcită se îmbracă în paloarea

morții, trupul începe să tremure ca de năbădăici, un pumn de spume galbene-verzui i-se îngrămădesc între buze, și leșină. Palikarii îl acoper pe față cu antereul, căci știau ei poantele stăpânului lor, și că acesta îi era felul de a adormi, când își aducea aminte de modestul orășel dela îmbinarea Târnavelor. Și într'adevăr, după câteva minute Arhonda încetează din tremurat și adoarme.

Dar un vis ciudat îl chinuște: În piața Blajului vede o piatră mică și neînsemnată, care iată că dintr'odată începe să crească, să se mărească și să se rotunzească, luând înfățișarea unei mingi uriașe. Această minge de piatră începe să se rostogolească preste Veza, Secaș, Ocna Sibiului și se îndreaptă năpustindu-se spre Sibiu.

Mingea de granit, cu cât se prăvălea rostogolindu-se, cu atât lua proporții tot mai uriașe, încât pela Șura mică era cât un munte.

În acelaș timp la Sibiu, în strada Măcelarilor, pământul se umflă și ia forma unui mormânt uriaș. Acum e ca și Türken hügel-ul, apoi crește ca Gregory berg, apoi ca Prejba, ca Negoitul, și mai mare. De-odată apoi începe să fumege, încât se părea un vulcan, la ale cărui poale se vedea o statuie uriașă cu capul de piatră, trupul de fier, iar picioarele de teracotta. Doi palikari, înarmați până în dinți, păzeau statuia, pe când vulcanul fumega încontinuu și amenința cu erupțiune.

— *Na pistevso eis ta ommatá mu?* (să cred ceea ce văd), exclamă Arhonda în somn. — *Opion*

alte inedit se cer a fi născocite. *In preajma votării legii culelor își arată urechile o categorie cu totul proaspătă de fanatici ai ortodoxiei.**) Nu ni s'ar putea face greua invinuire de a nu fi dat atenția cuvenită problemelor bisericii ortodoxe. In coloanele noastre își spune, nestânjenit, gândul: Nichifor Crainic Este doar scriitorul care a impus, ca o necesitate, ziarelor românești preocupări religioase, rubrici consacrate problemelor bisericii... Dar oricâtă iubire ar avea cineva pentru biserica majorității Românilor, nu se poate socoti intru nimic îndreptățit de a alimenta lupta confesională.

Ne-a fost dat să cunoaștem *simplismul agresiv al ignoranței care socotește: orice român este ortodox* (de ce nu și orice ortodox e român): Adică dacă într-o bună zi cucerit de majestatea bisericii romane m'ași converti la catolicism, ași înceta de a mai fi român, fiindcă nu mai mă emoționează cutare agent electoral liberal, popă divorțat, făcut episcop? Nimeni nu poate lua în serios asemenea aberații „dominante”, dar *tema unei învrăjbi confesionale este pusă*. Prin această definire a Românilor prin ortodoxie, se încearcă o luptă piezișă împotriva Blajului unit.

Ce ușor se uită trecutul, ce ușor se uită anii de învățatură ai cronicarilor moldoveni la universitățile catolice din Polonia, universități din care au învățat să-și caute filiațiile romane.

Se uită Blajul canonicilor fanatici evocatori ai latinității noastre, *se uită Blajul redeschitării noastre naționale. Și ceva mai mult se elimină, în numele ortodoxiei, Blajul din comunitatea națională de către fanaticii unui confesionalism agresiv*. Nici când nu mă voi putea simți solidar, sau cu afinități sufletești legat de un rus, bulgar, grec, sau sârb, pentru că am aparține aceleiași comunități ortodoxe: ba ceva mai mult *acest ortodoxism dominant te îndeamnă la ură și luptă împotriva Românilor ce se recunosc făcând parte din cuprinsul bisericii unite*. Este în acest naționalism un discret parfum de vrăj bulgărești: este în acest ortodoxism exclusivist o nein-

thumāsios pragma (ce lucru minunat)! O singură cale duce pe vulcan în sus, și aceea este păzită bine. O Arhonda! O Kirie mu! Te cunosc Nikolas Valanidēs. *Alitheia! Tis ithele to pīstevsei* (intr'adevăr cine ar fi crezut)? La dreapta lui, înarmat cu hamjerul din Fanar, veghează Karkserdarul Trandafiroff, iar la stânga neîntrecutul palikar Tryfas. *Kirie mu, Thumāsios* (Doamne, ce minunăție)!

Pietricica pornită dela Blaj și devenită uriașă minge de granit se rostogolea tot cu mai mare repejune înspre vulcanul fumegând. Palikarii Trandafiroff și Tryfas, văzând primejdia, fug. Mînea lovește picioarele statuii, care săprăbușește, apoi rostogolindu-se mereu înspre răsărit și miazăzi turtește vulcanul, care de fapt nu era vulcan și nici fumul lui nu era fum vulcanic, ci era numai aburul infect al unei grămezi trecute în putrejune.

— *Ti fricodes pragma* (ce lucru grozav)! *Ti distichia* (ce nenorocire)! *Kirie mu!* — răgnește Arhonda, sărind de pe canapea, ca și cum ar fi fost mușcat de un șarpe...

Trenul se apropie de Teiuș. Palikarii Arhondei se priveau reciproc înspăimântați, iar Arhonda reluându-și poziția avută înainte de Blaj, murmură iarăși: *Eimé exo frenon* (sunt infuriat), pe când în coridorul vagonului s'auzi vocea vânzătorului de jurnale: »Curentul«, »Cuvântul«, »Dimineața«, »Ellenzék«, »Die Woche«, »Furnica«, »Tiribomba«, »Pardon...!

Satyrus Laetus.

demănatecă manevră concepută și elaborată bulgărește.

Întăiu ești român; deci aparții comunității naționale, și apoi treci în controalele dogmatici ale unei confesiuni. *Acest imperialism ale ortodoxiei, acest exclusivism al ortodoxiei au este românesc*: și fără a bănuși intențiile unui foarte de ispravă avocat improvizat, între două procese de chirie, doctrinar ortodox, am senzația că simplismul religios al bietului avocat are un impresariat tainic, de care ridicolul adversar al uniților nu-și dă seamă. Răsăritul slav este ortodox și *mai târziu, cât mai târziu o dorim spre norocul nației noastre, vom avea în fața noastră marea solidaritate slavă sub egida Moscovei ortodoxe*.

Nimeni nu-și imaginează patriarhatul românesc înlocuind pentru ortodoxie Moscova, nimeni nu socotește că ar fi posibil o dominație a spiritului ortodox românesc asupra spiritului ortodox slav. Și pentru ziua aceea îndepărtată, ce va începe exact din ziua prăbușirii Rusiei ortodoxe, vom cunoaște începuturile marelui solidarității slave. „Orice român este ortodox”, grăiește crezul mărginit al doctrinarului teolog improvizat între două procese de evacuare.

Și în ziua aceea, când imperialismul solidarității slave, creiată, prin biserica ortodoxă, se va contura în fața noastră *nu se știe dacă privirile îngrijorate nu se vor întoarce spre Occident*. Biserica unită este o ancoră românească svârliță în Occident. *Biserica Blajului, a fost dealungul istoriei ei totdeauna centru al naționalismului românesc, ea rămâne legătura noastră cu tradițiile latinității noastre*.

Fanatismul ortodoxismului agresiv nu este de esență românească și are o stridentă sonoritate străină.

Ortodoxismul românesc luminat a înțeles totdeauna acest rol al Blajului, de a fi una din supapele de siguranță ale vieții noastre naționale.

Pamfil Șeicaru

In chestia unei conferențe a Monse-niorului d'Herbigny. Se știe, că în drumul făcut în vara anului trecut din partea Monse-niorului d'Herbigny, directorul Institutului oriental din Roma, în părțile Orientului, s'a oprit și la București, făcând o vizită și patriarhului bisericii ortodoxe dela noi. Impresiile câștigate cu această ocazie le-a expus mai târziu într-o conferință, care s'a publicat apoi în diferite reviste. Ele au fost reproduse, acum de curând, și din partea gazetei „*Neamul românesc*” din București, care a dat la sfârșit (numărul dela 22 Februarie c.) și următorul comunicat, primit, evident, din cercurile patriarhiei:

„Din isvor autentic am primit informa-
„țiunea, că cele publicate în o conferință a
„unui episcop romano-catolic, sub titlul „O
„vizită la Patriarhii orientali” nu redă întru
„toate fidel convorbirea avută cu I. P. Sf. no-
„stru Patriarh. Ba în unele locuri se complec-
„tează cu lucruri, despre cari n'a fost vorba
„și pe cari nimeni nu le-a atins și pot fi con-
„vingerile autorului conferinței; în alt loc sunt
„generalizate unele scăderi, inerente oricărei
„organizări omenești.

„Peste tot asemenea convorbiri și chiar
„interviuri pot fi deplin autentice numai
„dacă se scriu în fața celui ce le dă și exa-
„minează nuanța textului redactat de altul.”

Feliul cum e redactat acest comunicat, nu poate lăsa, credem, indiferent pe ilustrul autor al conferinței despre „O vizită la patriarhii orientali” și, cum ni-se pare a fi exclus ca un bărbat de talia Mgr. d'Herbigny să-și permită a face ceea ce li atribuie comunicatul, se prea poate, să mai putem înregistra și un răspuns al acestuia.

Reflexii

Cari privesc caracterul luptelor bisericii noastre unite*)

În nrul 10 din 16 Febr. c. al ziarului politic „*Apărarea*” dela Cluj, a apărut un articol, sub titlul: „Luptă între biserici?”

În acest articol se spune — da capo —, că noi Ardelenii n'am cunoscut pe vremea vitregiei stăpânirii maghiare ascuțișul luptelor confesionale.

Adevărat — zic eu.

Se vede însă, că ne este dat să-l simțim astăzi, în zodia libertății noastre naționale — spune „*Apărarea*”.

Cvantum satis!

Mă miră însă faptul, cum de „*făuritorii*” acestui articol au adaus la titlu un „?” (semnul întrebării), după ce, lupta confesională nu este nici decât o noutate?!... E poate o nedumerire?!... ori un fapt regretabil, care îi supără și pe dlor?!...

Dacă este așa, atunci înțeleg semnii; și — în parte — le dau dreptate.

Să mi-se permită însă, să pun și eu o întrebare: Cum înțeleg dnii dela „*Apărarea*” libertatea națională?...

Eu, ca un biet peregrin în această vale a lacrimilor, înțeleg „libertatea” din două puncte de vedere... Ce folos, că cineva îmi dă cu mâna dreaptă cozonac cu miere, pentru că sunt român; și în aceiași vreme, cu stânga mă stânce de gât, pentru că sunt „unit”?... Asta e libertatea?!... halal! Deși, „*Apărarea*” ar vrea să apară în fața lumii ca un arbitru imparțial, când spune — poate cu sincere regrete — că tendința agresivă se deslușește aproape deopotrivă în ambele tabere (ortodoxe și unite), totuși lovește în biserica unită, când „constată” că „*Unirea*” dela Blaj nu procedează nici loial, nici spre folosul său, atunci când „repede” — nostim — atacuri împotriva bisericii ortodoxe.

Acuma câteva reflexii.

Domnii dela „*Apărarea*” să binevoiască a lua la cunoștință, că biserica unită, care a servit aceeași cauză a românismului, fără nici o diferențiere de năzuințe și tradiții — poate chiar în mai mare măsură decât biserica ortodoxă — n'a purtat nicicând o luptă „agresivă”, ci o luptă de „defensivă” și legitimă apărare. Această biserică n'a luptat nicicând cu patimă și condusă de interese meschine, ci numai cu adevărul și spiritul blândețelor. Arhieriei și preoții bisericii unite nu au cutreerat satele, sămănând neghina vrajbei prin fâgăduieli și momeli, pentru a converti pe ortodocși la unire; pentru că arma propovăduirii lor este și va fi, dreptatea și adevărul. Eu sunt adevărul și viața! a zis blândul Mântuitor, și, acei ce umblă cu adevărul, nebiruiți vor fi!

Preoții bisericii unite nu au forțat cu „toporul” ușile bisericilor ortodoxe — și vorba vine — n'au binecuvântat cu mâna profană, pâinea și vinul destinat pentru sf. sacrament!

Partea lor a fost alta... După potolirea furtunei s'au îndreptat umili spre casa Domnului și au stropit cu lacrimi altarul profanat de mâini sacrilegi.

Acesta e adevărul!

Și, când DVoastră dior dela „*Apărarea*” întrebați nedumiriți: Cui folosesc aceste îndemnuri la învrăjbiere?... nu îndreptați întrebarea către Blaj, ci îndreptați-o către „pravoslavnicii” neodihniți. Noi, nu atăcăm pe nimeni, ci ne apărăm, mângându-ne în necazuri cu vorbele

*) Fără a voi să dăm prea multă atenție atacurilor ziarului „*Apărarea*”, publicăm aceste șire ale colaboratorului nostru spre a sublinia încă odată caracterul de *defensivă* al luptelor noastre.

Mântuitorului: „Nu te teme turmă mică! și priveghiați și vă rugați!

Și, pânăcând alții aleargă fantomatic, sămănând neghină și vrajbă, noi priveghiem.

Preot Sabin G. Truția

Un dar princiar. Deghizata mentalitate a epocii ce trăim, persistentă și întetită, te pun deseori să faci încheieri proprii unui pesimist. Rar, prin o străfulgerare survenită mai de grabă prin o autosugestie, de puteai prinde o nădejde de schimbare în spre mai bine.

Pesimismul acesta însă a fost zilele trecute radical desavuat prin un gest, pe cât de generos, pe atât de nobil și creștinesc, făcut de *tânderul avocat din Zălau d. Dr. Ioan Gheție, dăruind acesta în scopul zidirii bisericii române din localitate, două sute cincizeci mii lei*, bani numărați. Elevată gândire confirmată prin faptă. Sublim indiciu de credință! — Vază cei îngăimăciți — pe temă religioasă — în sofisticării și inutile, cu nimic justificate, sfătoșeli „savante“, să se pocăiască și să-l imiteze pe d. Dr. Ioan Gheție, tânărul, dacă nu cu fapte atât de mari — prin conduită demnă creștinească.

Vesel și plin de mulțumire, urez din tot sufletul: trăiască d. Dr. Ioan Gheție. (Prot. Truția).

Chestii de viață

In ajutorul sinoadelor protopopești apropiate

Rezultatele modeste ale pastorației sunt certificatul *nesuficient* ale activității noastre pastorale. In astfel de împrejurări poruncile mai marilor nostri păstori, cari urmând poruncii evanghelice ne arată calea impusă de Cel care este însași *Calea*, sunt cât ce poate de binevenite.

Sinodul 1927 dispune că „in fiecare biserică parohială, tot la trei ani, se va face toată învățătura creștină“. Ca să putem face acest lucru cât mai ușor și mai bine, rugăm „Cuvântul Adevărului“ să ne stea într'ajutor.

Canonul de-a catehiza elevii este poate cel mai ușor de implinit. *Locul și împrejurările* in acest punct ne favorizează. A „face“ învățătura creștinească in școală se poate, căci acolo îi e locul. Mai puțin in biserică. In școală poți întreba; elevii vor răspunde. Sfințenia locului ne împiedecă să facem acest lucru in biserică. De aceea catehizarea adulților la vecernie nu va avea rezultatul dorit. *Invățătura*, fie cât de frumos expusă după metoda academică, nu poate fi asimilată de auditorul nostru țărănesc. *Dovadă* lipsa de temeinice cunoștințe religioase in popor. Și nu se poate spune că la noi nu s'a predicat. S'a predicat, dar nu s'a instruit. Avem puțin ajutor și in acest punct in „școalele de adulți“ frecventate de tinerii sub 18 ani. Ce vom face însă cu cei trecuți de aceasta vârstă. Sinodul 1927 recomandă reuniunile tinerești. Sunt frumoase și bune. Cine va putea însă să desbare tineretul nostru de furia jocului, de care e cuprins in Dumineci și sărbători, pe alocuri chiar și in advent.

Procesul verbal pentru vizitațiunile canonice prevede instrucția mirilor. In ziua de azi însă, ca preotul să poată pretinde ceva dela popor sub aplicarea de sancțiuni, este neapărat de lipsă ordinul concret al mai marilor. (La mine se uita unii poporeni chioris și pentru motivul, că am refuzat să cunun o păreche „pe două legi“). De aceea rugăm in acest punct reinprospetarea dispozițiilor existente și prevederea sancțiunilor, atât pentru miri cât și pentru preoțime.

Avem și câteva pilde atât la veterocât și la neo-protestanți, adecă la „pocăiți“.

Reformații au instrucțiunea ante-confirmației. De pocăiți nici nu mai vorbim, știind cu cât succes întrebuințează ei metoda directă nu numai in instrucție, ci și in destrucția credinței noastre. Sunt buni pentru noi acești „angeli satanae“ cari ne împintenă la lucru: „a face!“ cum spune sinodul.

Propun deci înființarea necondiționată a „Revistei biblice“ cu obligamentul tuturor preoților de a o abona și de a colabora. (Nu va fi revista de specializare, ci de popularizare. Știință are preoțimea noastră destulă. Este doar tot ce a avut Ardealul mai select ca intelect. Dar să nu ascundem lumina sub oboroc!). Elită teologică, pentru a reinvia „Cultura“ adormită, chiar și sub altă formă și nume, avem. Abonenți îi musai să fie, căci dacă nu pierim (corpul care refuză nutremântul nici nu e vrednic de altceva). 1000 abonamente achitate înainte, se va găsi și tiparniță. Trebuie azi puțin interes față de cauză, căci ca mâine vom avea porunca episcopilor, id est apostolilor.

Acestea despre p. 1 al programului sinoadelor protopopești. La punct 2 rog sfaturile fraților cu mai multă experiență in chestie.

pr. Ioan Brânzeu

Știri mărunte

Personale. I. *Preasfinția Sa pâr. mitropolit VASILE s'a întors* Joia trecută la reședință, venind dela București.

— P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Virgil Codarcea* paroh la Bazna.

America sărbătorește pe Edison. Anul acesta se împlinesc 50 ani de muncă alui *Thomas Alva Edison*, ale cărui invenții geniale au revoluționat in înțelesul cel mai deplin al cuvântului întreagă structura civilizației omenesti. Omul acesta de o extraordinară putere de muncă are peste 1500 de invenții, între cari cele mai însemnate sunt incontestabil lampa electrică, cinematograful, gramofonul și, in timpul din urmă, filmele vorbitoare. Toate aceste invenții, răspândite pe întreg rotogolul pământului, se perfecționează mereu sub îndrumarea directă a genialului lor părinte Edison. Specială atenție se dă din partea lui mașinei de vorbit, care a ajuns chiar in acest an jubilar, la o perfecție nebănuită, putând înlocui, până la nerecunoaștere, instrumentul sau glasul omenesc pe care vine să-l reproducă.

Anuț literar. Cu data de 1 Martie va apărea in orașul Beiuș, jud. Bihor, revista culturală, socială și religioasă: „Observatorul“, având ca redactor responsabil pe pâr. *Ion Teiușan*, profesor.

Locale. Dumineca viitoare, prima a sf. Paresimi, va predica in catedrală pâr. *Traian German*, directorul liceului de fete.

— La conferința din Dumineca trecută a Extensiunii universitare a vorbit d. Sextil Pușcariu, orientând auditorul asupra minunatelor dovezi pe cari le imbie pentru romanitatea limbei noastre o știință cu totul nouă, așa numita „geografie a limbilor“. Temeinicia cunoștințelor și claritatea expunerii conferențiarului au fost răsplătite cu aplause îndelung repetate. — Mâine va vorbi, tot la ora 3 1/2, despre „creer și inteligență“ d. prof. C. I. Urechia.

— Săptămâna trecută s'a făcut la primărie un fel de anchetă, care se aduce in legătură cu afirmativa intențiune a guvernului de-a desființa actualul consiliu comunal al orașului nostru.

„Astra“ pentru analfabeți. Credincioasă tradiției sale, asociația noastră culturală din Sibiu a luat și anul acesta măsuri potrivite pentru a promova cunoștința de carte a adulților analfabeți. Iademnând pe toți învățătorii la aranjarea cursurilor de analfabeți, a pus la dis-

poziția lor un anumit număr de Abecedare, a publicat 40 premii de câte 2000 Lei, pentru acei învățători cari vor instrui pe cei mai mulți analfabeți, și a pus premii in cărți pentru cei mai buni 5 elevi ai fiecărui curs. Condițiile de premiere sunt cele din trecut: anunțarea previe a cursului, examen in fața unui delegat al „Astrei“, prezentarea unui conspect al elevilor și altele.

Dintr'o statistică recentă asupra cultelor din Iugoslavia reținem și noi următoarele cifre: creștinii ortodocși, cei mai numeroși, sunt 5,602,327; catolicii (croați și sloveni) se cifrează cu 4,776,751; muzulmani sunt cu totul 216,847; izraeliți abia 64,159; iar vre-o 41,400 aparțin așa numitei secte vetero-catolice, care este in stângere.

Mișcare in diplomație. Pe ziua de 1 Februarie c. s'a făcut in Corpul diplomatic român următoarea mișcare: d. *Alexandru E. Lahovary*, fost ministru la Roma, e numit președinte al consiliului superior diplomatic al României, iar d. *Constantin G. Nanu*, fost ministru la Berlin, și d. *Mihail Păclianu*, fost ministru in țările scandinave, sunt numiți membri ai aceluiaș Consiliu. In locul lor este aumit la Roma d. *Demetriu I. Ghica*, fost secretar gen. la ministerul de externe, la Berlin d. *Nicolae P. Comnen*, fost ministru la Geneva, iar in țările scandinave d. *Dimitrie C. Pennescu*, fost ministru la Vatican. Tot pe aceea zi d. *Filip Lahovary* a fost numit ministru plenipotențiar la Cairo (Egipt), iar d. *Constantin Oldnescu* secretar general al ministerului de externe.

† **Pâr. Nistor Măsarui**, paroh in Sărata (arhidieceză), s'a stins la 1 Februarie c. in anul 78 al vieții și 55 al preoției sale cinstite. — Odihnească in pace!

† **Ena Georgiu**, o nepoată a pâr. Gregoriu Manoilă din Sămărtinul de câmpie (arhidieceză), s'a stins la 10 Februarie c. in anul 20 al vieții. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“.

V. Boian. După „desmințirea“ dată de patriarhie in cauza conivorării dintre Mgr. d'Herbigny și patriarhul român, deocamdată cel puțin renunțăm de-a publica și noi impresiile dela noi ale acestui prelat. Mai târziu poate să le vină însă rândul.

„Libertatea“. Orăștie. Inainte de a scrie cele cuprinse referitor la Blaj in articolul „Glas de Român năcăjit“ din Nr. dela 16 Februarie, și inainte de a veni cu precizările pe cari d. inginer Negruțiu nu le făcuse in cunoscutul său articol din „Patria“, trebuia să Vă intereseți mai de aproape de *motivele* cari au îndemnat Blajul să nu lucreze partea a doua a „Institutului recunoștinței“ cu acelaș inginer român, care lucrase prima lui parte. Ați fi aflat atunci, că Blajul român — calitate subliniată destul de des și din partea DVoastră — nu s'a desmințit nici de astădată. Blajul nu se schimbă de azi pe mâine. El n'a încetat să țină la „Români“, mai ales când aceia sunt „fii ai bisericii sale“. Și dacă întreprinderea din chestie totuși a trebuit să fie trecută unui „străin“, ușor poate să înțeleagă oricine, că Blajul și-a avut motivele sale și că acestea au fost *alte* decât cele invocate de „inginerul român“, direct interesat in cauză.

M. Sibiu. In legătură cu agitațiile provocate din partea Sibiului ortodox pe chestia noului regim al cultelor, n'ar strica să puneți in vederea Neodihniiților dela DVoastră următorul conclud al conferenței naționale, ținute in Sibiu, la 1/13 Ianuarie 1861, sub prezidiul celor doi arhieri dela Blaj și Sibiu: „Adunarea națională însuflețită de cuvintele președinților ei, că toți Românii fără deosebire de confesiune sunt frați de acelaș sânge și că deosebirea de confesiune nu-i mai poate despărți pe unii de către alții in cauza națională politică, trece la protocol solemnă declarare, că *afurisit să fie acel Român*, care va mai incerca să strice această legătură frățească“ (Cfr. *T. Păclianu*, Cartea de aur, vol. II pag. 199).

„Vestitorul“. Oradea. Departe de a ne gândi, să Vă supărăm, am crezut că suntem dator să Vă atragem atenția asupra „defaitismului“ ce transpira din șirele DV. Incriminate. Luând acum act de răspunsul ce ne dați, pentru a nu trebui să împănăm și noi acest telefon cu felurite semne de exclamare și întrebare, permițeti, Vă rugăm, să socotim chestia încheiată și să sperăm că „incidentul“ nu poate să aibă decât urmările bune intenționate de noi.

C. Măluțiu. Mulțumim pentru cele trimise, dar ne este cu totul imposibil să le publicăm. Ele nu sunt singurele telegrame cari s'au adresat in zilele acestea Regentei și guvernului și ale da pe toate ar însemna, ca numerii de arandul să nu publicăm decât telegrame.

Dr. C. Turda. Am primit 300 Lei. Abonamentul pe anul trecut s'a ridicat dela d. Trifan, astfel din aceasta sumă, 100 Lei s'au contat in abonamentul anului viitor.

B. Dileul vechiu. Pe anul trecut n'a fost achitat abonamentul, astfel suma trimisă s'a contat pe acel an.

Oficiul parohial. Sânger. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

Oficiul parohial. Morărești. Din suma trimisă, 70 Lei au trecut în abonamentul anului curent.

Oficiul parohial. Oroșfala. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

Dr. A. Șimleul Silvaniei. Primit 200 Lei. Până la 31 XII 1927 mai aveți restanță de 255 Lei.

H. Peciu nou. Am primit abonamentul pe o jumătate de an. Adresa am schimbat-o.

Oficiul parohial. Bărbănteni de sus. Confirmăm primirea abonamentului pe 1927.

P. Fântânele. Am primit abonamentul pe anul trecut. Calendarul cerut s'a trimis.

H. Bărsana. Suma de 220 Lei am primit-o. Achitat până la 31 XII 1928.

Oficiul parohial. Craidorolț. Am primit 200 Lei, abonament pe anul curent.

M. Trașiș. Primit 200 Lei, abonament pe 1927. Gazeta se trimite regulat.

B. Santău. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1928.

O. Miercurea Niraj. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

N. Petroșeni. Am primit 310 Lei. Achitat până la 31 XII 1927.

Oficiul parohial. Folia. Confirmăm primirea abonamentului pe 1928.

N. Mediaș. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

B. Jaca. Am primit 200 Lei. Calendarul s'a trimis a doua oră.

P. Hotoan. Am primit 100 Lei, abonament pe o jumătate de an.

P. Sanislău. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

S. Răvășol. Am primit 200 Lei. Vă dorim să ajungeți viasta cerută.

Gh. Dospinești. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

P. Gherla. Am primit suma trimisă. Adresa am corectat-o.

D. Seâiș. Confirmăm primirea abonamentului pe 1927 și 1928.

P. P. Iezuiți. București. Chităm primirea sumei de Lei 200.

Biserica. Băsești. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

Oficiul parohial. Bicsad. Am primit abonamentul anul curent.

Oficiul parohial. Metenț. Am primit suma de 200 Lei.

L. Arad. Am primit 360 Lei. Achitat până la 31 XII 1927.

Oficiul parohial. Oig. Confirmăm primirea sumei de Lei 400.

Oficiul parohial. Lunca. Am primit abonamentul pe 1928.

S. Arad. Am primit 200 Lei, abonament pe anul curent.

Dr. Ș. Arad. Am primit abonamentul pe anul curent.

F. Dej. Am primit abonamentul pe 1927 și 1928.

P. Groși. Am primit 200 Lei, abonament pe 1927.

B. Prilog. Am primit abonamentul pe 1925 și 1926.

P. Dindeleag. Am primit abonamentul pe 1927.

T. Baciu. Chităm primirea sumei de Lei 200.

Aviz

Pentru complectarea postului de cassar devenit vacant, se publică concurs cu termenul de 1 Martie 1928.

Reflectanții sunt rugați să-și formuleze pretenziunile, arătând și cautiunea ce o pot depune.

Cei cu praxă și absolvenți ai școlii superioare de comerț sunt preferați.

Banca „PATRIA” Blaj.

Pășune

De primăvară, vară și toamnă pentru 4000—5000 oi se află în județul Hunedoara, comuna Câmpu lui Neag p. u. Lupeni.

Informații se pot cere dela preotul V. Berinde și soții din Câmpu lui Neag.

(44) 1-2

Antoniou Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură
pentru biserici românești

□ Atelier fondat în 1903 □

BLAJ județul Târnava-mică

□ □ GRATIS □ □

Trimite catalogul despre **Vițe de vie altoite** care cuprind de prețurile

cele mai ieftine și sfaturile neresplătibile pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al DV, nu procurați vițe de vie sau vițe altoite, până când nu cetați călauza mea de viticultură.

Adresa I. SZÜCS pepinerie 25

11-16 [160]

Diosig, jud. Bihor.

Se caută agenți pe lângă provizie mare.

Citiți și răspândiți: „UNIREA”

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștose.

Mașini de freerat

Tractoare

Motoare Diesel

Mașini de moară

Prețuri de fabrică originale — Condițiuni de plată favorabile
Soc. An. Română pentru comerțul de Mașini Agricole.

Telefon: 151.

CLUJ, str. Reg. Maria 45.

Telegrame: Locomobil.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 33-?

MOTTO:

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal. — Reprezentanța generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

P I A N E

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon: 4—19.

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de război, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 47—52

(257) 9-?

Banca Agrară S. A. Cluj

CONVOCARE

In conformitate cu art. 9 din statutele societății, dñii acționari ai Băncii Agrare S. A. Cluj sunt convocați la

Adunarea generală ordinară

care se va ține la 10 Martie 1928 ora 10 a. m. în localul băncii din Cluj, Calea Regele Ferdinand 36—38, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație, Comitetului de cenzori și aprobarea bilanșului anului de gestiune 1927.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Darea absolutului Cons. de adm. și Comitetului de cenzori pentru gestiunea anului 1927.
5. Modificarea articolelor 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 30, 31, 50 și 51, suprimarea art. 6, 7, 39, 40, 41, 48, 52—70 din statute, introducerea art. 52—58 în statute.
6. Alegerea delegațiunii speciale pentru chestiunile disciplinare și de pensionare ale directorilor și subdirectorilor, în conformitate cu art. 36 din statute.
7. Stabilizarea jetoanelor de prezență.

In conformitate cu art. 14 din statutele societății, numai acele acțiuni au drept de vot în adunările generale, care sunt înscrise în condica acționarilor pe nume, cu cel puțin una lună înainte de încheierea anului de gestiune.

Justificarea acționarilor participanți la adunarea generală se va face prin buletinul de vot, liberat de direcțiune, la cerere, după stabilirea identității acționarului înscris în registrul nominal, fie prin sau după verificarea procurilor prezentate.

Depunerea acțiunilor respective a procurilor în scopul indicat mai sus, se poate face la casieria societății din Cluj, la sucursalele ei din Beiuș, Lipova, Orșova, Timișoara, la banca Marmorosch Blank et. Co. s. a. București, Banca Crissoveloni, București, Albina, institut de credit și economii s. a. suc. București, precum și la toate institutele membre ale Solidarității, până la 6 Martie 1928.

Cluj, la 4 Februarie 1928.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

ACTIV		Bilanș general la 31 Decembrie 1927.		PASIV	
Cassa	6 421.162		Capital social		55.000.000
Disponibil la Banca Naț. a României	1.366.710	7.787.872	Fond de rezervă statutar	30.100.525	
Disponibil la Bănci		9.589.271	Fond de garanție a scrisurilor fonc.	1.500.000	
Efecte publice și acțiuni		30.448.281	Fond de rezervă pt. abdicarea creanțelor dubioase	8.400.000	40.000.525
Efectele fondului de pensuni	3.011.200		Fond de pensuni al funcționarilor	7.262.640	
Efectele fondului de ajutorare	2.069.000	5.080.200	Fond de ajutorare a funcționarilor în caz de boală și deces	2.990.000	10.252.640
Portofoliul de scont:			Depuneri spre fructificare și dep.		61.616.075
Portofoliu țărănesc	29.921.873		Ordine de plată		607.226
Portofoliu comercial	57.464.297		Conturi curente creditoare		
Portofoliu industrial	71.200.000		Reescont la Banca Naț. a României		111.660.148
Portofoliu cu garanție ipotecară	54.010.969	212.597.139	Propriu		47.380.000
Conturi curente debitoare:			Giruri		
Clienți cu garanție ipotecară	18.156.527	74.668.046	Diverse conturi creditoare		
Clienți cu gaj comercial	56.511.519	137.404	Diverși creditori		687.716
Imprumuturi ipotecare cu anuități			Devize		2.045.647
Diverse conturi debitoare:			Divident nereclamat		207.042
Diverși debitori, avansuri, Ssale transitor	4.833.557	4.858.229	Interese transitoare cuvenite an viitor		
Monede streine și mărfuri	24.672		Garanții	28.410.300	
Imobile: Casele din Cluj: Calea Regele Ferdinand 36—38, Str. Babeș 15, Str. Elisabeta 55, din Timișoara, Lipova, Beiuș, terenul de parcelare din Tg.-Mureș și pădurea din Sovata		7.213.671	Creditori de avuturi	10.000.000	
Mobilier după abdicere		683.685	Profit net		8.224.161
Debitori de garanții	28.410.300				
Avuturi	10.000.000				
		353.063.798			353.063.798

Conturi de ordine

Efecte în păstrare		31.902.412	Depunători de efecte în păstrare		31.902.412
Efecte în gaj și garanție		66.842.081	Depunători de efecte în gaj și garanție		66.842.081
		98.744.493			98.744.493

DEBIT

Contul profit și pierdere

CREDIT

Dobânzi plătite:			Dobânzi incasate:		
la depuneri	4.407.663		din scont	18.125.918	
la reescont	9.388.357	13.796.010	din conturi crente	4.847.099	
Pt. fondul de abdicere al creanțelor dub.		2.482.837	din efecte publice și acțiuni	1.863.968	
Cheltuieli generale		3.071.068	din împrumuturi ipotecare	8.352	24.845.337
Salare	2.395.331		Venitul imobilelor		630.265
Adausuri de scumpete	2.057.734		Proviziuni		7.565.824
Bani de chirie	181.310	4.634.375			
Impozite		785.450			
Amortizațiuni		47.515			
Profit net		8.224.161			
		33.041.426			33.041.426

ss. Aurel Esca, director general. ss. I. Enescu, director. ss. Dr. Laurian German, director. ss. Adrian Lazăr, șef-contabil, cont. aut.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. Octavian Prie, președinte,

ss. Dr. Marcian Căluțiu, ss. Ionel Comșa, ss. Dr. Elie Dăianu, ss. Ion Agârbiceanu, ss. Dr. Nicolae Comșa, ss. Victor Stanciu,
ss. Dr. Laurian Gabor, ss. Dr. Lucian Borcia, ss. Silviu Dragomir.

Subsemnații cenzori am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele institutului.

Cluj, la 3 Februarie 1928.

COMITETUL DE CENZORI:

ss. Dr. Iosif Boca, președinte, ss. Gh. Bratu, ss. Ștefan Boer, expert contabil, ss. A. C. Domșa, ss. Dr. Sebastian Bornemisa.